

UNDERVISNING I ENTREPRENÖRSKAP

Hur man etablerar

och driver

ett elevföretag

Intresset för att undervisa i entreprenörskap i både grundskolor och gymnasieskolor växer. Därför vill vi hjälpa er att stödja utvecklingen av entreprenörskap på er skola med hjälp av denna broschyr. Handboken vi erbjuder har skapats som en del av Erasmus+ projektet, vars mål var att utbyta erfarenheter om hur elevföretag fungerar på Gymnázium Břeclav, Tjeckien och Anderstorps gymnasiet i Skellefteå, Sverige. Den beskriver kärnan i elevföretagande, som förverkligas inom ramen för den internationella organisationen Ung Företagsamhet, samt driften av elevföretag på båda skolorna, inklusive exempel på genomförda elevföretag.

Fördelar och mål med ett elevföretag

Fördelar

- Eleverna etablerar ett verkligt företag som följer vissa fasta, på förhand bestämda villkor. De kan tillverka, köpa och sälja sina tjänster och produkter. Eleverna skapar ett elevföretag med målet att få praktisk erfarenhet inom alla aspekter av entreprenörskap. Det inkluderar att lära sig planera, fatta beslut, hantera ekonomi, kommunicera med kunder och framför allt ta ansvar för sina beslut och handlingar.
- Under ett läsår är eleverna ansvariga för att utveckla en affärsidé, starta verksamheten, investera sina egna pengar i den, delta i dess drift och ledning, och till sist avsluta dess verksamhet.
- Hela processen drivs av eleverna själva, med läraren främst som rådgivare. Eleverna delar upp sig i arbetsgrupper, var och en antar olika roller inom företaget (som VD, CFO, PR, produktionschef, etc.). Eleverna är ansvariga för sina beslut och hur framgångsrikt deras företag blir, avgörs av dess lönsamhet och fortsatta verksamhet.

Lärare som leder elevföretag får möjlighet att bättre förstå sina elever, deras behov och deras förmågor. Målet är att säkerställa att elevernas innovativa idéer inte bara förblir drömmar, utan blir praktiska verkligheter.

Mål

- Koppla samman skolan med affärsvärlden och förbereda eleverna för arbetsmarknaden.
- Öka elevernas ekonomiska kompetens.
- Utveckla elevernas förmåga att arbeta i team, kommunicera effektivt, organisera själva, fatta beslut och ta ansvar.

Utveckling av kompetenser

Entreprenöriella kompetenser:

- Kritiskt tänkande
- Ledarskap och teamwork
- Självförverkligande
- Känsla av ansvar
- Risktagande
- Förståelse för ekonomi

Elevers kompetenser:

- Utveckla kunskap om hur affärsvärlden fungerar
- Kan arbeta effektivt i team
- Kan presentera sina egna idéer
- Kapabla att fatta självständiga beslut och ta ansvar för dessa.
- Kan kommunicera med myndigheter, partners, leverantörer och kunder.

Genomförandeplan för elevföretaget

I första steget etableras företaget och eleverna kommer överens om kapitaltillskottet och affärsinriktningen. De fördelar sedan roller och ansvarsområden. Efterföljande steg innebär marknadsundersökning, produktutveckling och tillverkning, marknadsföring, försäljning och, i slutet av året, en utvärdering av verksamheten (inklusive en slutrapport och en övergripande bedömning av varje elev).

1. Organisation

- Dela upp eleverna i arbetsgrupper (5 till 7 elever ger bästa resultat).
- Tilldela företagspositioner (vilket kan göras genom en urvalsprocess) och välja företagets VD.

2. Företags-etablering

- Brainstorma företagsnamnet.
- Välja affärsidén - produkt eller tjänst.
- Marknadsanalys och marknadsundersökning.

3. Skapa en affärsplan

- Utforma affärsplanen och presentera den (affärsidé).
- Förbereda en resultat- och kostnadsplan.
- Skapa en kassaflödesbudget.

4. Företagsdrift och ledning

- Inleda produktion/tjänster.
- Organisera försäljningen.
- Planera reklamaktiviteter.
- Avsluta försäljning och företagsverksamhet, inklusive förberedelse av en årsrapport.

Exempel på genomförda elevföretag

Gymnázium Břeclav

Sedan läsåret 2019/2020 har elever i årskurs tre på gymnasieutbildningen möjlighet att välja ämnet „JA Student Company“, som undervisas inom ramen för den icke-vinstdrivande organisationen JA Czech. Under de senaste åren har trenden inom elevföretag fokuserat på hållbarhet.

2019/2020

Företagsnamn: **FreshTrash**.
Affärsinriktning: **framställning och försäljning av salta och söta bakverk med säkra livsmedel (framför allt frukt och grönsaker) som olika snabbköp har tagit bort från försäljning.**

Företagsnamn: **D3Press**.
Affärsinriktning: **Produktion av reklam- och presentartiklar med användning av en 3D-skrivare med miljövänliga filament.**

Rankad **topp 10** i Tjeckien.

2020/2021

Företagsnamn: **Folks**.
Affärsinriktning: **Produktion av masker med originalmönster - handmålad dekorationer från Podluží.**

Företagsnamn: **Naori**
Affärsinriktning: **Produktion av naturliga kosmetikprodukter (badsalt, tvålar, deodoranter, läppbalsam).**

2021/2022

Företagsnamn: **Artecoffi**
Affärsinriktning: **Produktion och försäljning av återanvändbara koppar med originaldesign. De hade även regelbunden kaffeförsäljning på skolan.**

2022/2023

Företagsnamn: **Tapio**
Affärsinriktning: **handgjord produktion och försäljning av tygväskor från kasserade material.**

Företagsnamn: **BGH Events**
Affärsinriktning: **organisation av kulturella evenemang för skolelever (teater- och biobesök, julloppis).**

Anderstorp gymnasiet Skellefteå

På entreprenörskapskurserna på Anderstorp gymnasiet och Kanalskolan används Ung företagsamhet för att lära eleverna hur man startar och driver företag. Ung företagsamhets plattform delar in processen i tre delar: start, skapande och likvidation. Under den inledande fasen skapas en affärsidé, ett team byggs upp, startkapital söks och sedan skapas de ett företag med ett namn och en logotyp. Under den första delen skriver de också en affärsplan där de beskriver hur de kommer att driva företaget under året. Även finansiella rapporter där vinst- och likviditetsbudget måste inkluderas. Eleverna lär sig om marknadsföring, redovisning, försäljningsstrategier och hur man driver företaget lönsamt. Under året skriver de även en loggbok för att dokumentera sin process. Slutligen har vi fasen likvidation, där de skriver en årsrapport. Vidare finns inom ramen för Ung företagsamhet möjlighet att tävla i regionala och nationella tävlingar, något många grupper väljer att göra och Anderstorp gymnasiet har ofta placerat sig väl i tävlingarna. Eleverna som deltar i denna process, får ofta många fördelar i arbetslivet. Eleverna får mer självförtroende, de får fler kontakter i affärsvärlden, de kan presentera idéer på ett mer intressant sätt och de lär sig att arbeta hårt och ta ansvar. Många elever beskriver även att arbetet har lärt dem många viktiga saker om dem själva och hur de kan lösa konflikter i en grupp.

2022/2023

Företagsnamn: **Nordic secondhand**
Affärsinriktning: **Fixade till och sålde kläder och accessoarer i andrahand via Instagram.**

JA Czech är en icke-vinstdrivande utbildningsorganisation som har genomfört ett omfattande koncept för utbildning i skolor i 30 år, som genomförs utanför ramarna av ordinarie kurser inom gymnasieskolan. Den formar ungdomars entreprenörssanda och ekonomiska kunskaper och hjälper dem att komma i gång med sina framgångsrika yrkeskarriärer. I samarbete med skolor skapar den en stödjande och motiverande miljö för utveckling av elevernas och lärarnas personliga färdigheter inom entreprenöriell utbildning. www.jaczech.org
Junior Achievement är världens äldsta utbildningsorganisation och verkar i mer än 120 länder över hela världen. Varje år deltar miljontals barn och studenter i JA-program. www.juniorachievement.org

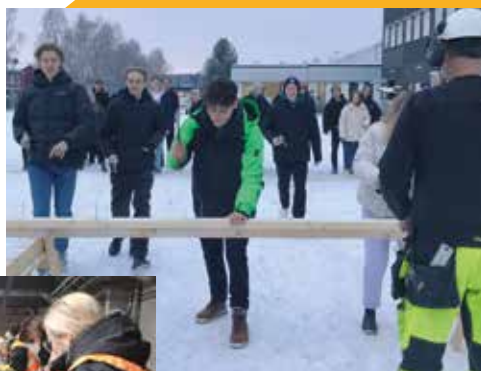

De tjeckiska och svenska eleverna framför Landskyrkan och Bonnstan i Skellefteå, efter en guidad tur av båda.

Några av eleverna från Břeclav höll i en presentation om Tjeckien och dess historia, kultur, mat etc

Ett av huvudmålen för projektet var att ta reda på hur industrier i de båda städerna hanterar miljöfrågor.

Eleverna får en guidad tur över träföretaget Martinssons som berättade om deras verksamhet och arbete med miljöfrågor.

I november 2022 spenderade de tjeckiska eleverna fem dagar i Skellefteå, och de svenska eleverna besökte Břeclav i maj 2023.

Läraren Petr Skoda från gymnasiet i Břeclav berättade om hur sophanteringen i staden går till. Det är även han som är ansvarig för projektet Eco-Biz.

Eleverna besökte Thermofisher scientific factory i Brno, som är världsledande i tillverkningen av vetenskaplig utrustning.

Alla elever i Brno, Tjeckiens andra största stad. Här fick de veta om slaget i Brno där svenskarna blev besegrade.

Om projektet

Målet med vårt projekt, med titeln Eco-biz: Environmentally Friendly Student Enterprise (miljövänligt studentföretag), är att stödja och vidareutveckla metodiken för att undervisa i entreprenörskap på partnerskolor. Den samordnande skolan (Gymnázium Břeclav) började erbjuda kursen Entreprenörskap till sina elever år 2019, medan partnerskolan (Anderstörpsgymnasiet Skellefteå) har en längre tradition av att undervisa i detta.

Huvudmålen med vårt projekt:

- att utbyta erfarenheter om att undervisa i entreprenörskapskurser i Tjeckien och Sverige.
- att ta reda på hur stora industribolag i Skellefteå och Břeclav hanterar miljöpåverkan av sina verksamheter.
- att hjälpa eleverna förstå hur mycket miljömässig hållbarhet påverkar företag idag och kommer att påverka i framtiden.
- att främja idéerna om studentföretagande för den bredare allmänheten.
- att främja samarbetet mellan våra entreprenörselever och stora industribolag i Skellefteå och Břeclav.

Eleverna och lärarna som deltar i kursen Entreprenörskap på den samordnande skolan har blivit uppmärksammade av det lokala samhället trots den korta varaktigheten av denna typ av utbildning. Partnerskolan har å andra sidan framgångsrikt samarbetat med företag i Skellefteå så att eleverna kan komma i kontakt med den verkliga affärsvärlden.

Finansieras av Europeiska unionen. De synpunkter och åsikter som uttrycks är endast upphovsmannens [upphovsmännens] och utgör inte Europeiska unionens eller Europeiska genomförandeorganet för utbildning och kulturs (EACEA) officiella ståndpunkt. Varken Europeiska unionen eller EACEA tar något ansvar för dessa.